

Nieuwsbrief WBG Waalwijk

twaaftde jaargang, nummer 3 2021

Weidevogelbeschermingsgroep Waalwijk e.o.
werkzaam in de gemeenten Waalwijk en Heusden
onder begeleiding van het Brabants Landschap

Coördinatoren: Harry Keijzer
tel. 06-14577845
hgkeijzer@gmail.com

Henk Bergmans
tel. 0416-338856
h.th.bergmans@home.nl

8 juni 2021

De zomer staat op de stoep!

We staan al weer aan het begin van de zomer en blikken nog even terug op de lenteperiode. We concluderen dat we een vrij koud voorjaar achter de rug hebben met op gezette tijden ook behoorlijk wat neerslag, maar, met op de valreep, ook nog mooi zonnig weer.

De hoeveelheid regen was zodanig dat van een neerslagtekort momenteel geen sprake meer is. In de meeste delen van het land is de grondwaterstand, die door de afgelopen droge jaren sterk gedaald was, weer nagenoeg op peil. Vooral op de hoge zandgronden blijft ze nog wat achter.

De meeste boeren konden hun maïs en andere gewassen, na de nodige voorbereidende werkzaamheden, zonder veel problemen gezaaid of gepoot krijgen. De maïs zat dan ook bij de meeste boeren, zoals gebruikelijk, voor half mei in de grond. Bij enkele boeren lukte dat echter niet. De voorjaarswerkzaamheden werden met soms pittige regenbuien gezegend. Inmiddels is de eerste snede gras binnen, is er ook al gras ingekuuld en komen de jonge gewassen vlot uit de grond tevoorschijn.

Voor onze akker- en weidevogels, in het bijzonder voor de pullen van de Kieviten, was het te koud en dat leverde dan ook onvoldoende voedsel/insecten, op. In de vorige nieuwsbrief meldden we al dat er daardoor nog al wat dode pullen werden gevonden. We hebben aanwijzingen dat gedurende de eerste legselronde een deel van de Kieviten de boot gemist heeft, c.q. niet aan broeden is toegekomen. Mogelijk waren de vrouwtjes nog niet in conditie, nog niet voldoende opgevet.

Gezien de verliezen bij de Kieviten in de eerste legselronde hopen we in de tweede ronde meer succes te hebben. Inmiddels zijn de wulp en scholekster ook weer in beeld. Verder in deze brief komen we hier op terug.

Nieuw lid

Op 10 mei kwam er een berichtje van Ad Hooijmaijers van groep 2, dat zich via Rien Visser een nieuw lid had gemeld. Het is **Arnoud de Bie** uit Sprang-Capelle. Arnoud heeft inmiddels een aantal keren mee gelopen en er blijkt van gegeven de juiste kwaliteiten voor het weidevogelwerk te bezitten. Hij is dan ook geslaagd voor het examen weidevogelbescherming, zoals uit het document op de volgende pagina blijkt. Proficiat Arnoud, we hopen dat je veel plezier aan het beschermingswerk zult beleven.

Diplomauitreiking aan Arnoud de Bie door Ad Hooijmaijers

Foto's Gerard van Mierlo

Fien Oost

Naar aanleiding van een uitnodiging daartoe heeft Fien Oost van het Brabants Landschap op vrijdagmiddag 14 mei j.l. ter kennismaking met onze WBG Waalwijk e.o. met groep 5 van Harry Keijzer meegelopen. We komen hier nog nader op terug bij de bespreking van de ervaringen van groep 5.

Resultaten

Hierna gaan we in op de resultaten van onze zes afzonderlijke groepen tot en met 5 juni. Tussen haakjes ( ) staan de aantallen legsels van begin juni vorig jaar.

Groep 1 o.l.v. Antoon Muskens

In de Buitenpolder van Baardwijk vond de groep tot nu toe in totaal 18 (39) nesten, te weten 16 van de Kievit, 1 van de kleine plevier en 1 scholekster.

Van de Kievitslegsels zijn er 4 uitgekomen. Er worden er nog 6 bebroed. Vijf nesten zijn verloren gegaan door predatie en er is er één verlaten. De nesten van de scholekster en de kleine plevier zijn uitgekomen.

De groep heeft tot nu toe circa 54% minder nesten gevonden dan vorig jaar. We melden het al meerdere keren, de groeiende industriële druk op het gebied eist al meerdere jaren zijn tol en het verlies van dit gebied voor de akker- en weidevogels lijkt daardoor onontkoombaar. Het uitkomstpercentage wordt daarbij dit jaar gedrukt door het vrij hoge verlies door predatie (28%). Dat is vrij uitzonderlijk voor deze groep, waar de predatieverliezen doorgaans heel laag zijn, maar tegen de kraai is het helaas moeilijk vechten.

De groep ziet regelmatig patrijzen, knobbelzwanen, verschillende ganzen, eenden en kwikstaarten in haar gebied.

Onder het toezien oog van opa Rien

Hazen in actie

Foto's Gerard van Mierlo

Groep 2 o.l.v. Ad Hooijmaijers

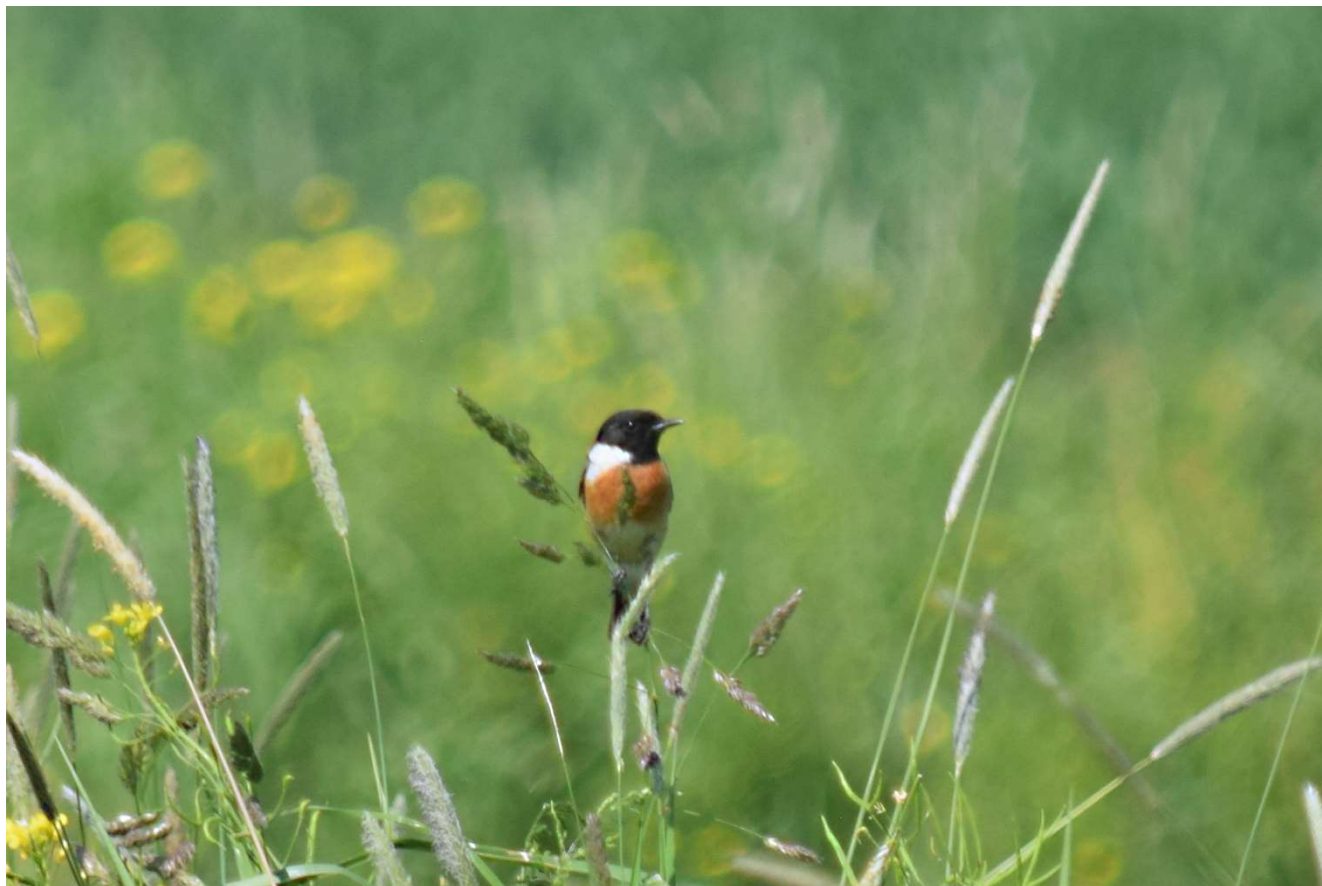
Hier, globaal in het gebied tussen de Veerweg en de Labbegats Vaartweg, aan de westkant van Waalwijk, zijn tot nu toe 71 (91) nesten gevonden, 68 van de Kievit en 3 van de scholekster. Voor het eerst sinds enkele jaren een terugval, maar nog steeds een hele mooie score, overigens mede dankzij de inzet van hulptrouwen en wel in de persoon van Rien Vissers kleindochter. Afgelopen maandag (31/5) vond de groep een scholekster-nest met 4 eieren. Twijfel, 4 eieren waar je er 3 verwacht en bovendien ook nog eens in een Kievitsnest! Bij controle vanaf de weg werd wel degelijk een scholekster gezien die terug op het nest ging zitten.

Inmiddels zijn 37 Kievitslegsels uitgekomen. Het scholekster-nest en 13 Kievitslegsels worden nog bebroed. De overige 20 nesten zijn helaas verloren gegaan, 6 Kieviten en 1 scholekster door predatie, 10 Kieviten en 1 scholekster door werk en 2 Kievitsnesten zijn verlaten. Gelukkig is het predatieverlies (10%) een stuk lager dan vorig jaar, toen de vos behoorlijk huis hield en aan het einde van het seizoen zorgde voor 36% verlies.

Scholeksterlegsels in Kievitsnest

Foto Gerard van Mierlo

Roodborsttapuit

foto Gerard van Mierlo

In de afgelopen periode zijn er veel kievitspullen gezien, in allerlei maten, waaronder één van naar schatting 5 weken oud. Ook is er een bruine kiekendief gespot en regelmatig de roodborsttapuit. Tenslotte ook nog veel hazen, soms gretig achter elkaar aanrennend.

Groep 3 o.l.v. Henk Pijnappels

In het gebied van de groep van Henk, begrensd door Sasweg, Dellenweg en het westelijke industrieterrein van Waalwijk, zijn 11 (2) legsels gevonden, 10 van de kievit en één van een scholekster. Er zijn 2 nesten van de kievit uit. Er worden nog 5 kievitslegsels en dat van de scholekster bebroed, allemaal legsels van de tweede ronde. Van de overige 3 kievitsnesten zijn er 2 verloren gegaan door predatie en is er één verlaten. Alle kievitsnestjes, ook die van de eerste ronde zijn op één en dezelfde akker gevonden, zo meldt Henk. Tussen de eerste en de tweede legselronde zijn op deze akker aardappelen gepoot. De nesten liggen boven op de pootruggen. Omdat de ruggen nog moeten worden 'opgefreed' zijn de legsels in mandjes gelegd, zodat ze bij het frezen kunnen worden verlegd. De groep is blij met de goede medewerking van boer Straver en zonen. Hun akker is overigens de enige in het zoekgebied van groep 3 waar kieviten nestelen. Verder is er de afgelopen maand niets bijzonders gesignaleerd, er zijn ook geen wulpen meer gezien.

Groep 5 o.l.v. Harry Keijzer

Tot en met 4 juni vond deze groep in haar zoekgebied, de omgeving van de Overstortweg en akkers op het Herptsche Veld, 30 (24) nesten, 29 van de kievit en 1 van de scholekster.

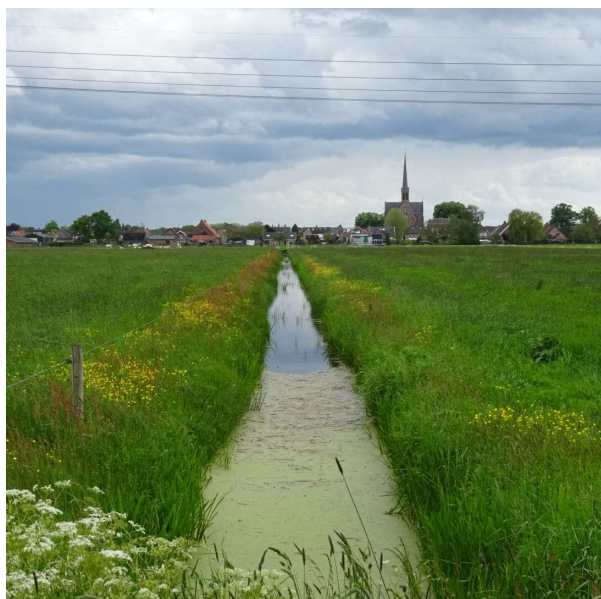
Zowaar een kleine vooruitgang ten opzichte van 2020. Van deze legsels zijn er 12 van de kievit uitgekomen. Er worden nog 7 legsels van de kievit en dat van de scholekster bebroed. De andere 10 kievitsnesten zijn verloren gegaan. Er zijn er (vermoedelijk) 6 gepredeerd en 4 verdwenen door werkzaamheden. Verder werden hier geen nieuwe waarnemingen gedaan.

Zoals hiervoor al vermeld heeft Fien Oost van het Brabants Landschap op vrijdag 14 mei met deze groep meegelopen op een perceel aan de Overstortweg in Waalwijk. Het was bedoeld als een kennismaking met onze groep Waalwijk e.o. Het was hier de eerste loopdag tijdens de tweede legselronde van de kievit. Bedoelde akker was eind april al ingezaaid met maïs. Tot onze grote vreugde en verbazing was het een heel vruchtbare middag; Er werden maar liefst 16 kievitslegsels gevonden. Dat had de groep al heel lang niet meer meegemaakt! Een paar van de legsels bestonden uit slechts 1 of 2 eieren zonder enige nestvorm. Bij een latere controle bleken die 'legsels', zoals verwacht, ook niet uitgebreid en bebroed te zijn. Wellicht is het ook voor andere groepen nuttig Fien eens uit te nodigen, het kan tot verrassende resultaten leiden!

Na het lopen met de groep heeft Harry aan Fien onze andere 5 deelgebieden laten zien en verteld over de specifieke aspecten en problemen daarvan, waaronder agrarische en industriële ontwikkelingen en geplande windturbines en zonnevelden. Op de Gorseweide aangekomen, vroeg een wulpenpaar met kennelijk net uitgekomen jongen, schreeuwend om aandacht! En die kregen ze dan ook even en maar wat graag! De kennismaking met een energieke en gezellige Fien was een prettige en nuttige ervaring!

Groep 6 o.l.v. Henk Bergmans

Op het noordelijke deel van de Gorseweide vond deze groep 8 (20) nesten, 7 van de kievit en 1 van de scholekster. Er zijn 4 nesten van de kievit uit. De andere 3 zijn verloren gegaan, 2 door werkzaamheden en één vermoedelijk door predatie. Het scholeksternest wordt nog bebroed. Was er hoop dat de tweede legselronde betere resultaten zou geven, het bleef uit. Dus toch een forse terugval t.o.v. vorig jaar.

Gorseweide, zicht op Elshout

Torenvalk, Hooibroeksesteeg Foto's Marjan Keijzer

Peter Wijgerde meldde dat hij bij de plas op de hoek van de Elshoutseweg en de Hooibroeksesteeg een ijsvogel spotte en verder langs de Hooibroeksesteeg een roepende koekoek in een boom. Dat laatste is bijzonder, want meestal zien ze jou eerder en maken ze dat ze weggomen. Wat verder heel verrassend was, Peter zag er ook een kruisbekman! Verder zag hij in de omgeving ook nog enkele roodborsttapuiten (in bloeiende meidoorn) enkele rietgorsmannen (in rietkraag en op stapel wilgentakken) en putters. Een aantal akkers van De Rooij op de Gorseweide zijn met horten en stoten bewerkt, geïnjecteerd en tenslotte ingezaaid met maïs. Daardoor zijn helaas enkele nesten verloren gegaan.

Groep 7 o.l.v. Dick Pol

Deze groep, actief op het zuidelijke deel van de Gorseweide, vond tot nu toe 5 (15) nesten, te weten 3 nesten van de Kievit, één van een scholekster en één van een wulp. Hiervan zijn 3 nestjes uitgekomen, 2 van de Kievit en 1 van de wulp. Het scholeksternest is inmiddels helaas gepredeerd, het laatste Kievitslegsel wordt nog bebroed. Ook hier nadelige invloeden door de gefaseerde late bewerkingen op de percelen van De Rooij en een forse terugval in het resultaat ten opzichte van vorig jaar. Hier op de Gorseweide worden regelmatig de gele kwikstaart en roodborsttapuit gespot. Om positief af te sluiten, tot voor kort bleken de drie jonge wulpen nog steeds te leven (zie foto's hierna).

Overzicht begin juni

Met z'n allen vonden we tot en met 5 juni 143 (192) nesten. Hiervan zijn er 64 (=45%) uit, tot nu toe zijn er ook 43 (=30%) nesten verloren, te weten door werk (17x), predatie (22x) en verlaten (4x). Er worden nog 36 (=25%) legfels bebroed. Helaas noteerden we voor het tweede jaar op een rij een tot nu toe duidelijk lager aantal legfels dan in het voorgaande jaar rond deze tijd. Gelukkig zijn de verliezen door bewerkingen en vooral predatie een stuk lager. We verwachten in de komende weken geen nieuwe legfels meer te vinden en daardoor zal het eindbeeld van dit seizoen niet veel meer veranderen.

Gorseweide, wulp met 3 jongen (16 mei)

Wulpenjong (21 mei)

Foto's Marjan Keijzer

Tot slot

Het einde van het weidevogelseizoen 2021 nadert al weer. Onze groepen rest niet veel meer dan het controleren van de laatste legsels en het zo mogelijk nog volgen van de pullen. Wellicht hoort een gezellige seizoenafsluiting voor de afzonderlijke groepjes, die vorig jaar door de corona amper mogelijk was, ook weer tot de mogelijkheden.

Over een maand hopen we het eindbeeld van dit seizoen te presenteren. We wensen jullie een goede afronding van het seizoen!

8 juni 2021, Henk Bergmans en Harry Keijzer